

D Ó M U R

Héraðsdóms Reykjavíkur 11. júní 2015 í máli nr. E-1998/2014:

Landsbankinn hf.

(Þorvaldur Emil Jóhannesson hdl.)

gegn

Kristínu Pálsdóttur

(Þórður Heimir Sveinsson hdl.)

I.

Mál þetta var höfðað 14. maí 2014 og dómtekið 19. maí 2015.

Stefnandi er Landsbanki Íslands, Austurstræti 11, Reykjavík, en stefnda er Kristín Pálsdóttir, Hvammsgerði 12, Reykjavík.

Stefnandi krefst þess að stefnda verði dæmd til að greiða stefnanda skuld að fjárhæð 996.960 krónur ásamt dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. vaxtalaga nr. 38/2001 af 996.960 krónum frá 19. apríl 2014 til greiðsludags. Þá krefst stefnandi málskostnaðar.

Stefnda krefst sýknu á grundvelli skuldajöfnunar eins langt og dómkrafa sóknaraðila nær, en til vara krefst stefnda sýknu. Þá krefst stefnda málskostnaðar.

II.

Þann 2. september 1998 stofnaði stefnda tékkareikning nr. 104545 við útibú Landsbanka Íslands hf. Yfirdráttarheimild á reikningnum rann út og var honum lokað í kjölfarið þann 31. janúar 2014. Nam uppsöfnuð skuld reikningsins 996.960 krónur. Stefnandi sendi stefndu innheimtuviðvörðun þann 26. febrúar 2014 og innheimtubríf þann 19. mars 2014. Samkvæmt gögnum málsins svaraði stefnda ekki bréfunum.

Samkvæmt endurkröfuútreikningi stefndu nemur gagnkrafa hennar á hendur stefnanda til skuldajöfnunar 2.154.371 krónu.

III.

1. Helstu málsástæður og lagarök stefnanda

Stefnandi reisir kröfu sína á meginreglum kröfu- og samningaréttar um greiðsluskyldu fjárskuldbindinga. Kröfur um dráttarvexti styður stefnandi við reglur III. kafla vaxtalaga nr. 38/2001, einkum 3. mgr. 5. gr. og 1. mgr. 6. gr. sömu laga.

Við munnlegan flutning málsins tók stefnandi fram að stefnda hefði reglulega fengið send reikningsyfirlit frá bankanum. Á þeim komi fram að gera þurfi athugasemdir innan 20 daga, annars teljist reikningurinn réttur. Stefnda hafi ekki borið því við að yfirlitin hafi ekki borist til hennar. Þá mótmælir stefnandi gagnkröfu stefndu til skuldajöfnunar. Hún sé vanreifuð. Telur stefnandi einnig að stefnda hafi sýnt af sér tómlæti við að koma á framfæri mótmælum vegna yfirdráttarlánsins. Ítarleg reikningsyfirlit stefnanda, sem send voru stefndu reglulega, beri með sér vexti og annan kostnað. Þá hafi neytendalög nr. 121/1994, sem nú séu fallin úr gildi, ekki gilt um yfirdráttarlán stefndu. Lög nr. 121/1994 hafi ekki veitt stefndu nokkurn rétt. Þá hafi stefndu mátt vera ljós áfallinn kostnaður, enda hafi hún notað reikninginn frá árinu 1998. Hafi hún ekki gert athugasemdir við reikningsyfirlitin fyrr en undir rekstri þessa máls. Þá sé stærsti hluti gagnkröfunnar fyrndur þar sem fyrning hafi fyrst rofnað þegar gagnkrafa hafi verið sett fram til skuldajöfnunar. Þá mótmælir stefnandi tilvísun stefndu til laga nr. 57/2005, um eftirlit með viðskiptaháttum og markaðssetningu, sem þýðingarlausri fyrir úrslit málsins. Hið sama gildi um tilvísun stefndu til EES réttar. Stefnandi bendir á að kröfur vegna peningaláns fyrnist á 10 árum, sbr. þágildandi lög nr. 14/2005 og nú 5. gr. laga nr. 150/2007 um fyrningu kröfuréttinda.

2. Helstu málsástæður og lagarök stefndu

Stefnda reisir gagnkröfu sína til skuldajöfnunar á móti kröfum stefnanda á því, að stefnanda hafi verið óheimilt að innheimta nokkurn kostnað af yfirdrætti á tékkareikningi stefndu, þar sem aldrei hafi verið gerður skriflegur samningur á milli aðila, sbr. 3. og 5. gr., sbr. 1. mgr. 14. gr. þágildandi laga nr. 121/1994 um neytendalán. Því beri stefnanda að endurgreiða stefndu allan kostnað sem innheimtur hafi verið af tékkareikningi hennar með vöxtum, skv. 4. gr., sbr. 18. gr., laga nr. 38/2001 um vexti og verðtryggingu. Stefnanda hafi nánar tiltekið verið óheimilt að krefjast kostnaðar, dráttarvaxta og virðisaukaskatts af stefndu. Þá hafi stefnanda samkvæmt 6. gr. sömu laga borið að gera stefndu ítarlega grein fyrir kostnaði við lántökuna, þ.m.t. vextir, sbr. 3. gr. laga nr. 121/1994. Stefnda telur að háttsemi stefnanda fari gegn banni við óréttmætum viðskiptaháttum, sbr. lög nr. 57/2005 og lög nr. 121/1994. Þá sé jafnframt um að ræða óréttmæta skilmála sem séu frávikjanlegir, sbr. 36. gr. laga nr. 7/1936 um samningsgerð, umboð og ógilda löggæringa, einkum 36. gr. c. Þá vísar stefnda til ráðgefandi álits EFTA-dómstólsins í máli E-25/13, fordæma Evrópuþingsmálsins í máli C-76/10 og niðurstöðu Neytendastofu í máli nr. 8/2014.

Í umfjöllun um varakröfu sína telur stefnda að krafa stefnanda sé fallin niður fyrir fyrningu.

IV.

Stefnda stofnaði tékkareikning nr. 104545 þann 2. september 1998 við útibú Landsbanka Íslands hf. Yfirdráttarheimild var á reikningnum og rann hún út án þess að uppsöfnuð skuld reikningsins væri greidd. Reikningnum var lokað 31. janúar 2014 og nam skuldin þá 996.960 krónum sem er stefnufjárhæð málsins.

Í málinu liggja fyrir reikningsyfirlit vegna ofangreinds bankareiknings frá árinu 2000 til loka hans, með sundurliðuðum upplýsingum um innborganir og úttektir, þ. á m. vegna þjónustugjalda og vaxtakostnaðar. Yfirlitin eru öll stíluð á stefndu. Neðst í yfirlitunum kemur fram eftirfarandi texti: „Athugasemdir óskast gerðar innan 20 daga frá viðtöku yfirlitsins, annars telst reikningurinn réttur. [...] Vaxtamánuður er 21. – 20. næsta mánaður.“ Hefur stefnda hvorki mótmælt því að hafa móttekið yfirlit þessi né gert athugasemdir við þau. Á meðal gagna málsins er innheimtuviðvörðun, dags. 26. febrúar 2014, og innheimtubréf, dags. 19. mars 2014, sem stefnda mótmælir ekki að hafa móttekið eða gert athugasemdir við.

Stefnda byggir sýknukröfu sína á því að krafa stefnanda sé fyrnd. Fyrir liggur að stefnda notaði tékkareikninginn samfelld frá stofnun hans og þar til honum var lokað í janúar 2014, en mál þetta var höfðað 14. maí 2014. Í ljósi þess, og með vísan til dóms Hæstaréttar Íslands í máli nr. 533/2014, frá 19. mars 2015, er þessari málsástæðu stefndu hafnað.

Víkur þá næst að þeirri málsástæðu stefndu um að hún eigi rétt á skuldajöfnuði gagnvart kröfu stefnanda. Eins og áður segir telur stefnda að stefnanda hafi verið óheimilt að innheimta kostnað af yfirdrætti á tékkareikningi stefndu, þar sem aldrei hafi verið gerður skriflegur samningur á milli aðila. Eigi stefnda því kröfu á hendur stefnanda um endurgreiðslu þeirra fjárhæða sem stefnandi hafi ranglega af sér haft og nemi gagnkrafa stefndu 2.154.371 krónu. Reisir stefnda kröfu sína á þágildandi lögum nr. 121/1994 um neytendalán, en í 5. gr. þeirra segi að lánsamningur skuli vera skriflegur og fela í sér upplýsingar þær sem tilgreindar eru í 6. og 8. gr. laganna. Enginn samningur hafi verið gerður milli aðila auk þess sem stefnanda hafi borið að gera stefndu ítarlega grein fyrir kostnaði við lántökuna og vexti, sbr. 3. gr. sömu laga.

Í 3. gr. laga nr. 121/1994 er mælt fyrir um upplýsingaskyldu lánveitanda þegar um yfirdráttarlán er að ræða. Engin gögn liggja fyrir hvort eða með hvaða hætti stefndu voru kynntar reglur stefnanda um notkun umrædds tékkareiknings, þar með taldar upplýsingar um gjöld, vaxtakjör og annað sem tengdist notkun reikningsins. Fyrir liggur á hinn bóginn að stefnda notaði umræddan tékkareikning athugasemdalaust í tæp 16 ár og greiddi á þeim tíma þann kostnað og vexti sem til féllu, en hún fékk send reikningsyfirlit vegna tékkareikningsins frá stofnun hans þar til honum var lokað. Í öllum yfirlitunum var tekið fram að gera skyldi athugasemdir innan 20 daga frá viðtöku yfirlitsins, annars teldist reikningurinn réttur. Með vísan til þess og dóma Hæstaréttar í málum nr. 605/2012, frá 14. mars 2013, nr. 533/2014, frá 19. mars 2015 og nr. 349/2014 frá 22. desember 2014, telur dómurinn að komist hafi á samningur milli aðila um lánsviðskiptin. Verður því ekki fallist á að gagnkrafa hafi stofnast og þar af leiðandi er krafa um skuldajöfnuð ekki tekin til greina.

Stefnda vísar með almennum hætti til ráðgefandi álits EFTA-dómstólsins í máli E-25/13, fordæma Evrópudómstólsins í máli C-76/10 og niðurstöðu Neytendastofu í máli nr. 8/2014, án nánari rökstuðnings. Telur dómurinn að ekki verði séð að greindir dómar eða niðurstaða Neytendastofu breyti niðurstöðu dómsins.

Samkvæmt framansögðu ber stefndu að greiða stefnanda skuld að fjárhæð 996.960 krónur ásamt dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. vaxtalaga nr. 38/2001 af 996.960 krónum frá 19. apríl 2014 til greiðsludags.

Samkvæmt þessum málsúrslitum, og með vísan til 1. mgr. 130. gr. laga nr. 91/1991, um meðferð einkamála, verður stefndu gert að greiða stefnanda 350.000 krónur í málskostnað.

DÓMSORD:

Stefndu, Kristínu Pálsdóttur, ber að greiða stefnanda, Landsbankanum hf., skuld að fjárhæð 996.960 krónur ásamt dráttarvöxtum samkvæmt 1. mgr. 6. gr. vaxtalaga nr. 38/2001 af 996.960 krónum frá 19. apríl 2014 til greiðsludags.

Stefnda greiði stefnanda 350.000 krónur í málskostnað.

Ragnheiður Snorradóttir (sign.)